

М.І. ГУРЕВИЧ, студент НТУ «ХП»

ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ПІДХОДІВ ВИЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

У статті розглянуті основні теоретичні підходи трактування поняття «інноваційна стратегія підприємства» провідних авторів з дослідження інновацій, що дозволило сформулювати авторське визначення інноваційної стратегії розвитку підприємства.

Ключові слова : інновація, стратегія, інноваційна стратегія підприємства, інноваційний розвиток, інноваційна стратегія розвитку підприємства.

Вступ. Сучасна практика господарювання свідчить про те, що більшість підприємств, які досягли успішних економічних результатів значну увагу приділяють формуванню системи стратегічного управління, яка дозволяє забезпечити стійкість в конкурентній боротьбі протягом довгострокового періоду. В умовах жорсткої конкуренції та мінливої ситуації у зовнішньому середовищі дуже важливо не тільки концентрувати увагу на внутрішньому стані справ підприємства, але і передбачати майбутні ситуації. У минулому багато підприємств могли успішно функціонувати, щодня вирішуючи внутрішні проблеми, пов'язані з підвищенням ефективності використання ресурсів в поточній діяльності. В даний час особливої актуальності набуває стратегія, що забезпечує адаптацію підприємства до швидкоплинного зовнішнього середовища. У зв'язку з цим необхідно підвищувати увагу до стратегічного управління інноваційним розвитком підприємств, яке орієнтує діяльність на запити споживачів, дозволяє більш гнучко реагувати і здійснювати своєчасні зміни, досягати конкурентних переваг в довгостроковій перспективі. Таким чином, стратегія інноваційного розвитку - це один із методів досягнення цілей підприємства, що відрізняється від інших своєю новизною, перш за все для цієї компанії і, можливо, для галузі, ринку, споживачів. Інноваційна стратегія підпорядкована загальній стратегії підприємства. Вона задає цілі інноваційної діяльності, вибір засобів їх досягнення та джерела залучення коштів.

Аналіз основних досягнень і літератури. Аналіз публікацій багатьох авторів з дослідження інновацій показує, що нема єдиного визначення поняттю «інноваційна стратегія підприємства». Під інноваційною стратегією, як правило, розуміють погоджену сукупність інноваційних рішень, що здійснюють визначальний вплив на діяльність підприємства і мають довготермінові та нерідко важко зворотні наслідки. Інноваційна стратегія забезпечує ефективну динаміку розвитку процесу відтворення на підприємстві. Але більшість

понять не повністю охоплює сутність інноваційної стратегії, та потребують більш комплексного визначення.

Постановка проблеми. Проблеми економічного зростання, підвищення конкурентоспроможності в умовах інформаційно-технологічної революції можуть бути вирішені за допомогою ефективних стратегій інноваційного розвитку. Саме послідовна інноваційна стратегія зумовила високу якість життя, національну безпеку, охорону довкілля та високий технічний рівень розвинених країн світу. Отже, мова йде не просто про одноразове використання нововведень для досягнення миттєвих переваг, але про неперервний, детально спланований стратегічний інноваційний розвиток, який формує методи та засоби управління інноваціями та дозволить підпорядкувати впровадження інновацій загальним цілям, перетворюючи інтенсивне впровадження інноваційних процесів у фактор економічного зростання.

Мета дослідження. Метою представленої статті є дослідження основних теоретичних підходів трактування «інноваційної стратегії підприємства» та формування авторського визначення інноваційної стратегії розвитку підприємства.

Матеріали дослідження. Щодо трактування поняття «інноваційна стратегія» є багато підходів і відповідно протиріч між ними (таблиця).

Таблиця - Порівняльний аналіз теоретичних підходів визначення поняття «інноваційна стратегія підприємства»

Автор	Теоретичні підходи трактування поняття «інноваційна стратегія підприємства»
А. Шегда	Зосередження зусиль підприємства на пошук принципово нових, ефективних технологій, проектуванні необхідних, але невідомих дотепер видів продукції, методів організації виробництва, способів стимулювання персоналу тощо.
А. Тітов	Функція технологічних можливостей (внутрішніх і зовнішніх), ринкових цілей, а також конкурентних позицій підприємства.
Л. Антонюк, А. Поручник, В. Савчук	Ефективне освоєння нових товарів, послуг, збільшення обсягів виробництва й експорту наукомісткої продукції на міжнародні ринки. Вона характеризується взаємопов'язаним комплексом дій, які спрямовані на зміцнення життєздатності і конкурентоспроможності суб'єктів господарювання.
С.М. Ілляшенко	Динамічний процес ресурсного забезпечення підприємства, що розвивається (насамперед, на базі нових технологій, нових способів організації виробництва і управління, нових товарів і способів їх реалізації та ін.), в умовах зовнішнього середовища, що змінюється.
А.В. Гриньов	Система довгострокових концептуальних установок розподілу ресурсів між складовими його інноваційного розвитку, а також їх перерозподілу при зміні внутрішніх і зовнішніх умов функціонування.
К.П. Янковський та І.Ф. Мухарь	Цілеспрямована діяльність з визначення найважливіших напрямків розвитку підприємства, вибору пріоритетів перспективного розвитку, виробленню вимог до нього і до комплексу заходів для досягнення перерахованих цілей.

Результати дослідження. Стратегічний підхід від повсякденної діяльності відрізняється прагненням досягти поставлених цілей та далекоглядністю, підпорядкуванням сьогоdnішньої мети ідеалу саморозвитку, підбором найбільш оптимальних сценаріїв і умінням переходити від одного сценарію розвитку до наступного в найбільш сприятливий з погляду розвитку момент. В умовах постійного ризику стратегічний погляд на інноваційну діяльність дозволяє вчасно зреагувати на зміни, запустити саме ту технологію, яка надасть серйозну перевагу та принесе першість на ринку. Саме стратегічний підхід до підприємництва перетворює сьогодні інновацію в діяльність і суспільний фактор особливої важливості.

Порівняльний аналіз теоретичних підходів визначення поняття «інноваційна стратегія підприємства» дозволяє зробити висновок, що в цілому йдеться про ресурсний підхід.

Потреба в розробці механізму стратегічного інноваційного розвитку підприємств вимагає уточнення змістової складової поняття «інноваційна стратегія» в сучасних умовах господарювання з акцентуванням саме на розвитку підприємства, використовуючи стратегічний підхід.

Детальний аналіз та дослідження наукових джерел, дають змогу вивести комплексне та більш охоплююче авторське визначення, що інноваційна стратегія розвитку підприємства - це система планових дій, що спрямовані на успішне виконання місії підприємства та досягнення його довгострокових цілей і дають змогу забезпечити високу ефективність здійснення підприємством різних видів інновацій, шляхом створення сприятливих умов його зовнішнього та внутрішнього середовища або вигідного пристосування до реальних їх умов, базуючись на ефективному акумулюванні, поділі і використанні ресурсів підприємства та оптимізації всіх інших процесів, пов'язаних з його діяльністю.

Висновки. У рамках загальної стратегії організації можна виділити її складові, однією з яких є інноваційна стратегія розвитку.

Ускладнення виробничих процесів, підвищення наукоємності продукції, що випускається, зміна зовнішнього середовища організації обумовлюють підвищення вимог до змісту її політики, стратегії і тактики, до якості менеджменту. У цій ситуації основною умовою ефективності діяльності будь-якого господарюючого суб'єкта стає рівень його реальної і потенційної інноваційності. Тому цілком логічно визначити інноваційну

стратегію як ключову ланку в організаційній стратегії, не применшуючи при цьому роль і значення інших її елементів.

Специфіка інноваційної стратегії організації залежить від профілю її діяльності, рівня виробничо-технічного розвитку, спрямованості та обсягу, реалізованих у виробничих і дослідницьких підрозділах робіт в рамках інноваційного циклу з різних видів нововведень, сфери їх застосування.

Оцінюючи інноваційну стратегію організації, слід враховувати високу залежність перспектив її розвитку від результатів діяльності попередніх періодів та накопиченого потенціалу.

Вище названі фактори і обумовили уточнення поняття «інноваційна стратегія розвитку підприємства» з акцентом на подальший розвиток.

Список літератури: 1. *Титов А.Б.* Маркетинг и управление инновациями / А.Б. Титов. — СПб.: Питер, 2001. — 240 с. 2. *Антонюк Л.Л.* Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізація: монографія / Л.Л. Антонюк, А.М. Поручник, В.С. Савчук. — К.: КНЕУ, 2003. — 394 с. 3. *Гриньов А.В.* Інноваційний розвиток промислових підприємств: концепція, методологія, стратегічне управління / А.В. Гриньов. — Х.: ВД «ІНЖЕК», 2003. — 308 с. 4. *Василенко В.О.* Інноваційний менеджмент / В.О. Василенко, В.Г. Шматко; за ред. В.О. Василенка. — К.: ЦУЛ, Фенікс, 2003. — 440 с. 5. *Кузьмін О. Є.* Управління інноваційним процесом на підприємствах: проблеми і шляхи їх розв'язання / О. Є. Кузьмін, С. В. Князь, Л. І. Мельник // Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». — 2005. — № 2. — С. 371-382.

Надійшла до редколегії 05.12.2013

УДК 658.15.012

Дослідження теоретичних підходів визначення інноваційної стратегії розвитку підприємства / М.І. Гуревич // Вісник НТУ „ХПІ”. Серія: Технічний прогрес і ефективність виробництва. — Х.: НТУ „ХПІ”. - 2013. - № 67'(1040) - С. 50-53. Бібліогр.: 5 назв.

В статье рассмотрены основные теоретические подходы трактовки понятия «инновационная стратегия предприятия» ведущих авторов по исследованию инноваций, что позволило сформировать авторское определение инновационной стратегии развития предприятия.

Ключевые слова: инновация, стратегия, инновационная стратегия предприятия, инновационное развитие, инновационная стратегия развития предприятия.

The article describes the main theoretical approaches interpretation of the concept of "innovation strategy of the enterprise," lead author on the study of innovation that permitted the formation of the author's definition of innovation development strategy.

Keywords: innovation, strategy, innovation strategy of enterprises, innovative development, innovation strategy development.